

Stal Boukemaheerd te Uithuizen

Steffen Buikema fokt al 25 jaar Groninger paarden en ontving vorig jaar in september het predicaat Erkend fokcentrum van de SZH. Daarom is een interview met de eigenaar van Stal Boukemaheerd te Uithuizen een goede keus. In het kader van het vijftienvijftigjarig bestaan van de vereniging het Groninger Paard, mag een artikel over deze prachtige dieren niet ontbreken. Dus snel een afspraak gemaakt met Steffen Buikema van Stal Boukemaheerd te Uithuizen.

Leen de Vos

De ruïn Edison

Steffen Buikema van Stal Boukemaheerd in Uithuizen is een echte paardenliefhebber, die zijn dieren voor meerdere doeleinden inzet. Ze worden gebruikt voor de fokkerij, als rijpaard en aangespannen voor de koets of een landbouw-werktuig. Behalve paarden fokt hij ook Noord-Hollandse blauwe kippen, het begin van zijn fokkerscarrière.

Steffen is geboren in Uithuizermeeden. Zijn vader had een schildersbedrijf en had niets met paarden. Aan de overzijde van de straat woonde een keuterboertje met twee paarden. Dat vond de kleine Steffen prachtig. Hij was dan ook vaak op de boerderij en bij de paarden te vinden. Toen hij een jongetje van een jaar of tien was mocht hij de paarden uit de wei halen. Via het weidehek klom hij dan op de rug van één van hen. Daarna hielp hij steeds vaker op de boerderij en bij het werken met de Groningers.

De liefde voor de dieren bleef. Ook toen hij van school was kon hij ze niet vergeten. Maar ja, vader had een schildersbedrijf en geen boerderij, dus boer worden zat er niet in. Hij ging verder in het schildersvak. Nog steeds heeft hij een schildersbedrijf met daarnaast zijn grote passie voor de Groninger paarden.

Waar komt die liefde voor de paarden vandaan? Niet van opa Buikema, dat was geen paardenman, die was slager en maakte van de paarden liever een lekker biefstukje dan dat hij ermee ging fokken. Opa van moeders kant was turfschipper. Voor het trekken van zijn schuit gebruikte hij een paard. Daarnaast was het voor hem een uitdaging om onwillige paarden te beleren. Dat deed hij op zijn eigen wijze. Na enkele dagen de schuit te hebben voortgetrokken werden ze vanzelf wel rustiger en raakten ze hun streken kwijt. Mogelijk dat Steffen daar

zijn liefde voor het werken met en het trainen van paarden aan heeft te danken.

De boerderij

Steffen Buikema woont op een statige Groninger herenboerderij in Uithuizen. Deze wordt zo veel als mogelijk in originele staat gehouden. Een van de woonkamers is nog ingericht in de stijl van begin twintigste eeuw. Prachtig om te zien, deze grote kamer met meubels uit die tijd. Trouwens, niet alleen deze kamer is in oude stijl. Er is veel bewaard gebleven uit vroeger jaren.

Boukemaheerd was tot eind jaren zeventig een gemengd agrarisch bedrijf, met circa 65 ha landbouwgrond, gevestigd aan de rand van het dorp. De landerijen zijn opgekocht door de Stichting Landschapsbeheer. Het erf met de gebouwen en wat omliggende weilanden werd daarna bij inschrijving verkocht. De boerderij mocht daarna geen agrarische bestemming meer hebben. Om het stallen van rundvee te voorkomen moesten de stallen onklaar gemaakt worden door onder andere de grup dicht te metselen. Bij het inleveren van de inschrijfbriefjes bij de notaris had Steffen op zijn briefje een bedrag van f 100.001 ingevuld. Hij was daarmee de hoogste bieder en de koop werd hem gegund. Het wonen en leven op een dergelijke grote boerderij heeft als voordeel dat er geen gebrek aan ruimte is, maar het vele onderhoud dat een

De dekhengst Extase

Leen de Vos

oud gebouw en een groot erf vraagt, moet niet worden onderschat.

De kippen- en paardenfokkerij

Om een goede fokker te worden moet je met het fokken van kippen beginnen, werd Steffen meerdere malen voorgelopen. Bij kippen zie je snel de fokresultaten. Het leert je dan ook hoe snel je bij een onzorgvuldige selectie van ouderdieren afwijkt van het oorspronkelijke type. Die les sloeg hij niet in de wind. Hij fokt nu al ruim vijftienvijftig jaar Noord-Hollandse Blauwe kippen, klassieke kippen met een goede vlees- en eierproductie. Door regelmatig hanen te ruilen met andere fokkers voor de bloedverversing blijven en zijn de kippen van Steffen nog steeds raszuiver.

Op vijftienvijftigjarige leeftijd kocht hij, samen met een goede vriend, zijn eerste fokmerrie, Libertas. Zij was een dochter van de bekende hengst Baldewijn, een kleindochter van Balthazar. Wat later kocht hij er een eigen paard bij, Dorina. Deze vormde samen met Libertas een mooi tweespan. Dorina was een Deense Oldenburger, vanuit de Baldewijn-, de Experiment- en de Orlandolijn. Uiteindelijk zijn uit deze B-, E- en O-lijn de huidige viereneenhalf jaar oude dekhengst Extase en de zes jaar oude fokmerrie Crista voortgekomen.

Stal Boukemaheerd heeft momenteel zes paarden: één fokmerrie, Crista, twee ruïnen, één entermerrie, de dekhengst Extase en een hengstveulen van de hengst Landor. Dit is een nieuwe bloedlijn die nog niet in Nederland voorkomt. Crista en Extase zijn broer en zus, hun vader is Edison. De thans dertienjarige Edison is op negenjarige leeftijd gecastreerd.

Buikema fokt volgens de doelstelling van de Vereniging het Groninger Paard, opgesteld bij de oprichting in 1982 een niet al te groot paard met een minimale schofthoogte van 1,57 meter en liefst niet groter dan 1,65 meter, bij voorkeur een fors paard met een vlotte en toch ruime stap, een goed beenwerk en goed karakter. Het moet het oude landbouw- en gebruikspaar zo veel als mogelijk benaderen. In Nederland

zijn kwalitatief goede paarden, die af en toe wel gekruist dienen te worden voor de nodige bloedverversing. Helaas ziet Steffen op meerdere keuringen steeds meer dat de fokrichting steeds verder richting grotere, lichtere en luxere paarden gaat. Dat vindt hij jammer. Het klassieke moet behouden blijven, aldus Steffen. Zelf probeert hij zonder Holsteinbloed te fokken. Verder vindt hij dat meer jonge hengsten een kans moeten krijgen. Met enkele oudere hengsten wordt te lang doorgefokt. Het eerder afvoeren van oudere hengsten komt de bloedverspreiding alleen maar ten goede.

Vereniging het Groninger Paard

De vereniging is opgericht in 1982 en bestaat nu dus vijftienvintig jaar. Er zijn ongeveer 460 merries en ruinen geregistreerd. Daarnaast zijn er zesentwintig dekhengsten, die jaarlijks voor circa zestig veulens zorgen. Het aantal vrouwelijke en mannelijke dieren is ongeveer gelijk. De merries worden op driejarige leeftijd gekeurd voor opname in het stamboek. Ze dienen fors gespierd te zijn met veel front en oprichting en daarbij het hoofd hoog en fier gedragen. Verder dienen de paarden een ruime, vlotte en vierkante beweging te tonen, zowel aan de hand als in draf, terwijl de kwaliteit van het beenwerk goed dient te zijn. Ze dienen daarnaast ook een levendig en werklustig karakter te hebben en mogen niet schrikachtig zijn. De hengsten worden op dezelfde eigenschappen gekeurd als de merries, alleen worden daarbij wat andere criteria aangehouden, met name als het gaat om de stokmaat, het beenwerk en de gangen. Nadat ze zijn goedgekeurd gaan ze naar Utrecht voor een veterinaire keuring. Daar wordt het

De merrie *Crista*

beenwerk beoordeeld door middel van röntgenfoto's; de pijpomvang dient 23 tot 26 centimeter te bedragen; daarna volgt een onderzoek naar kortademigheid en sperma-onderzoek. Na goedkeuring voor de dekdiens dienen de hengsten zich jaarlijks te tonen op één of meerdere keuring- en fokdagen.

Op veel keuringen zie je nu paarden die meer richting recreatiepaard gaan en steeds verder afwijken van het oorspronkelijke fokdoel, namelijk een landbouw- en gebruikspaar. Verschil van inzicht over het type paard en niet te vergeten commerciële belangen, hebben al zolang de vereniging bestaat tot stevige discussies geleid. Een en ander had tot gevolg dat een aantal leden zich van de vereniging heeft afgesplitst. De afsplitsing van de vereniging in een International Heavy Warmblood Association en het Noord-Europees warmbloedpaard betreurt Steffen ten zeerste. De opsplitsing in de drie genoemde verenigingen is erg jammer en weinig zinvol. De splitsing voegt niets toe. Erger nog, die brengt alleen maar meer kosten met zich mee. Dubbele administratiekosten en meerdere afzonderlijke keuringen. Verder werkt die een steeds verdere verwijdering in de hand van het oorspronkelijke fokdoel, een robuust, niet al te groot landbouw- en gebruikspaar met een goed karakter. De fokrichting moet weer terug naar de basis, aldus Steffen Buikema. Het klassieke type staat voorop. Met dit doel voor ogen is destijds in 1982 de Vereniging het Groninger paard opgericht. Laat het bij één vereniging, al of niet met meerdere fokgroepen, dat komt het Groninger paard en de fokkers ten goede. Aldus besluit Steffen zijn pleidooi in het belang van de fokkers. ●

door: Leen de Vos

FHC 85 jaar actief

De Friese Hoender Club is een actieve fokvereniging met circa 250 leden/fokkers. Niet alle leden zijn Friezen; zo kent de vereniging ook een aantal leden en fokkers van buiten de provincie die het ras op waarde weten te schatten. Het Friese hoen is gehard, scharrelt zijn eigen kostje bij elkaar, legt vrij grote eieren en de kip kan ook in een kleine ruimte worden gehouden.

Friese hoenders zijn lichte dieren met een vrij hoog gedragen borst en staart. In de afgelopen jaren is het type vrijwel ongewijzigd gebleven, maar ze worden nu wel in meerdere kleuren gefokt. Zowel bij de grote als bij de krielkippen fokt men in twaalf kleurslagen. Voor elke liefhebber is er dus wel een aansprekende kleur te vinden. Naast de geel-witte pellen zijn er zilver-, goud-, citroen-, rood- roodbonte en zwarte peltekeningen. Ook is het hoender er in de kleurslag wit, zwart, koekoekkleur en zwartbont. Sinds 2001 is bij de grote hoenders de kleurslag zandgeel erkend.

De vereniging is in 1922 ontstaan. De Nederlandse Hoender Club (NHC) hield bij de peltekening halsstarrig vast aan de zogenoemde dotpeltekening, terwijl de Friese fokkers de voorkeur gaven aan band- of streppelling. De peltekening moet bij de Friese hoenders over het gehele bovenlichaam en de staart voorkomen. De tekening bestaat uit drie tot vijf paar vrij van elkaar liggende ovale, tarwekorrelvormige vlekjes. De Friese fokkers

Sikko Oostenbrug, voorzitter FHC, bevestigt het schild behorende bij de titel van 'Erkend fokcentrum' van de Stichting Zeldzame Huisdieren

Roodbonte kleurslag Fries hoen

spreken daarom dan ook over citroen-, zilver-, of goudweiten en niet over pellen. 'Weit' is namelijk de Friese benaming voor tarwe! Het meningsverschil over de peltekening had tot gevolg dat in 1922 de Friezen hun eigen weg gingen en sindsdien als onderafdeling van de NHC opereren. De Friese HoenderClub (FHC) kent twee fokcentra: een op It Griene Nêst in Sumar, de andere bij de Stichting Toutenburg in Tytsjerk. Op beide locaties zijn alle kleurslagen te bezichtigen.

Een heuglijke dag voor de Friese Hoender Club was 11 augustus 2007. Zij kreeg de erkenning 'Erkend fokcentrum van de Vereniging Zeldzaam Huisdierrassen' toegekend. De voorzitter van de SZH, Berthold Janszen, die de erkenning met het daarbij behorende bordje uitreikte, was blij aanwezig te kunnen zijn bij een fokkersvereniging die al 85 jaar bestaat. Dit is uniek, aldus Berthold. Meestal gaan ze al vele jaren eerder ten onder aan de vele afsplitsingen die ontstaan. Verder prees hij de opzet van It Griene Nest, een fantastische collectie van oude Friese dieren- en plantenrassen en dat in een unieke combinatie met recreatie en dagbesteding voor minderbegaafden. ●